

Gedurende een periode van vier weken (van 9 mei tot 6 juni 2016) is een conceptwetsvoorstel ter internetconsultatie aangeboden. Dit conceptwetsvoorstel richtte zich oorspronkelijk, in navolging van het mbo en ho, op het verlenen van instemmingsbevoegdheid op de hoofdlijnen van de begroting. De reacties op de internetconsultatie wijzen echter uit dat een dergelijke bevoegdheid niet goed toepasbaar lijkt in po en vo (zie ook de toelichting hierop onder 2.4). Door deze reacties en de gesprekken die zijn gevoerd met belangenorganisaties is besloten om de huidige adviesbevoegdheid op het meerjarig financieel beleid om te zetten in een instemmingsbevoegdheid.

7.1 Vragen internetconsultatie

De consultatie bevatte de volgende drie vragen:

1. Geeft deze wijziging voldoende houvast voor uitvoering in de praktijk van de medezeggenschap op scholen? Waarom wel, waarom niet?
2. Hoe kan het begrip 'hoofdlijnen van de begroting' worden ingevuld, op een manier die het gesprek tussen bestuur en medezeggenschap over investeringen in de kwaliteit van onderwijs stimuleert?
3. Hebt u andere reacties of suggesties bij dit wetsvoorstel?

7.2 Opbrengst van de internetconsultatie

In totaal zijn 117 reacties ontvangen. Reacties zijn afkomstig van een aantal belangenorganisaties en van bestuurders, leraren en ouders als vertegenwoordigers in de medezeggenschapsraden.

7.3 Samenvatting van de ontvangen reacties

De meningen verschillen op het punt of de wijziging voldoende houvast voor uitvoering in de praktijk biedt (vraag 1). Enkeligen geven aan positief te zijn over een instemmingsbevoegdheid voor de medezeggenschapsraad op hoofdlijnen van de begroting. Zij geven met name aan dat de medezeggenschap er op deze manier nog beter op kan aandringen dat de school de financiën op orde heeft. Het geeft inzicht en zeggenschap; op deze manier heeft de medezeggenschapsraad écht inspraak. Een grote meerderheid van de respondenten noemt echter bezwaren over de praktische uitvoering van dit wetsvoorstel. Een aantal hoofdpunten in deze bezwaren zijn:

- Te veel focus op de korte termijn: belangrijke beleidskeuzes hebben een horizon die de jaarlijkse begroting overschrijdt. Men geeft aan dat door instemmingsbevoegdheid te verlenen op hoofdlijnen van de begroting, de nadruk van het gesprek tussen medezeggenschapsraad en het bestuur te veel zal liggen op de korte termijn.
- Verantwoordelijkheidsverdeling: Als de medezeggenschapsraad ook instemmingsbevoegdheid krijgt op de hoofdlijnen van de begroting, hebben zij samen met de Raad van Toezicht een beslissende stem. Daarnaast controleren ook een accountant en de inspectie het financieel beleid. Deze maatregel kan dus spanningsvelden oproepen in de rolverdeling tussen medezeggenschapsraad, bestuur en de Raad van Toezicht.
- (Vertraagd) Proces: Enkele respondenten geven aan dat instemming van de medezeggenschap op de begroting ingewikkeld te realiseren is vanwege een krap tijdspad. Benodigde informatie voor de begroting, zoals de budgetten, zouden op een laat moment bekend worden, waardoor het begrotingsproces al complex is. Langdurige instemmingsprocessen kunnen stagnatie veroorzaken in de voortgang van het toch al complex begrotingsproces.
- Relatie (G)MR en bestuur: Bij een slechte relatie tussen medezeggenschapsraad en bestuur kan instemming op de begroting als wapen worden gebruikt. In gevallen waar de relatie tussen de medezeggenschapsraad en bestuur goed is, worden vaak al in een vroeg stadium de inhoudelijke gesprekken gevoerd die ten grondslag liggen aan de keuzes in de begroting.

De reacties op vraag 2 naar de invulling van het begrip 'hoofdlijnen van de begroting' lopen uiteen. Sommige respondenten geven aan dat het prettig is om een open formulering te hebben. Anderen zijn van mening dat het vragen zal oproepen en tot veel onduidelijkheid zal leiden. Geconsulteerden vrezen dat dit de aandacht afleidt van de inhoud en tot conflicten tussen bestuur en medezeggenschapsraden zou kunnen leiden.

8.4. Gesprekken met belangenorganisaties

Gedurende de periode april 2016 tot en met juli 2016 zijn gesprekken gevoerd met diverse belangenorganisaties tijdens verschillende fases van het wetstraject, waaronder de PO-Raad, de VO-raad, AVS, AOB, LAKS en andere dragende organisaties onder het project Versterking medezeggenschap.

Alle organisaties staan positief tegenover een versterkte positie van de medezeggenschapsraad en hechten belang aan een constructieve dialoog tussen bestuur en medezeggenschapsraad. Zij betwijfelen echter of instemmingsbevoegdheid op hoofdlijnen van begroting daarvoor het juiste middel is. Hun bezwaren komen veelal overeen met de reacties op de internetconsultatie. Zo onderstreepte de PO-Raad dat de verantwoordelijkheidsverdeling tussen medezeggenschapsraad en Raad van Toezicht onduidelijk zou worden, dat bij kleine po-besturen het begrip 'hoofdlijnen' weinig betekenis heeft en dat besturen de ruimte moeten hebben om vervelende keuzes te moeten maken in financieel krappe tijden. De VO-raad wees met name op het risico van focus op de korte termijn, onduidelijkheid over het nieuwe begrip 'hoofdlijnen van de begroting' en eveneens op de onduidelijke verhouding tussen de Raad van Toezicht en de medezeggenschapsraad.

8.5 Toepassing opbrengsten internetconsultatie en gesprekken met belanghebbenden

De reacties op de internetconsultatie en het overleg dat heeft plaatsgevonden met belangenorganisaties hebben veel informatie gegeven over de gevolgen van het wetsvoorstel voor de uitvoeringspraktijk. Er zijn door velen diverse bezwaren genoemd. Dit laat zien dat voor het conceptwetsvoorstel zoals dat op internet ter consultatie is geplaatst weinig draagvlak is. Mede naar aanleiding daarvan is besloten om voor het po en vo af te zien van het eerdere voornemen tot het verlenen van instemmingsbevoegdheid aan de medezeggenschapsraad op hoofdlijnen van de begroting. Voor het versterken van de medezeggenschap op financieel vlak in de sectoren po en vo is er daarom voor gekozen de bestaande adviesbevoegdheid om te zetten in een instemmingsbevoegdheid. Dit is meer in lijn met de bestaande werkwijze in het po en vo en heeft naar verwachting een grotere toegevoegde waarde in de praktijk.